

גיליון מס' 435 פרשת פינחס
תשפ"א שנה תשיעית

גיליון זה יוצא לזכות ידידינו החשוב
שיראה ברכה והצלחה בכל הענינים

להקדשות ע"ג הגליון
ניתן לפנות למס' 053-3145900

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

פינחס בן אלעזר בן אהרון הכהן (כ"ה י"א)

איתא במדרש (רבה, ריש הפרשה) אמר הקב"ה 'בדין' הוא שיטול שכרו, לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום. ויש להבין על איזה דין מכוון המדרש. ורגיל רבינו שליט"א להביא בזה ביאור ששמע מאביו מרן בעל הקהילות יעקב זצ"ל. שהנה בגמרא (קידושין מ' א') מובא שבמצוות שבין אדם למקום (כגון שילוח הקן) שאדם מקיים, אין לו פירות ומקבל שכר רק בעולם הבא, אבל מצוות שבין אדם לחברו, יש לו פירות בעולם הזה ומקבל גם כאן בעולם שכר. וזו כוונת המדרש. מלבד המצווה של בין אדם למקום, קיים פנחס גם בין אדם לחברו, בכך שהוא "השיב את חמתי", ועל ידו "ולא כיליתי את בני ישראל", ממילא בדין הוא שיטול שכר גם בעולם הזה, כדין מצוות שבין אדם לחברו שאוכל פירותיהן בעולם הזה, "לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום". (וראה בטעמא דקרא באור נוסף, ששכרו הגיע כי נכנס לסכנה שלא היה מחויב בה). בבית שמואל על אבן העזר (סימן קכ"ט) כותב כי בכל מקום במסורה כתוב פינחס עם יו"ד, חוץ ממקום אחד. ותלמיד חכם שליט"א העוסק בשמות גיטין, נכנס אל רבינו ואמר שלא מצא בשום מקום בתנ"ך שכתוב פנחס בלא יו"ד, כשהוא מוסיף שאף חפשו במחשב ולא מצאו. חייך רבנו: מסתמא חיפשתם תיבת פנחס, אבל בתנ"ך כתוב 'ופנחס' (שמואל א', א' ג': ושם שני בני עלי חפני ופנחס כהנים לה'), ולכן לא מצאתם... (מרבי גדליהו הוויגסברג).

(שבענו מטוביך)

מעניני בין המצרים

שמעו כי נאנחה אני אין מנחם לי כל אויבי שמעו רעתי ששו כי אתה עשית הבאת יום קראת ויהי כמוני (א, כא) שאלה: הביטוי "נאנחה" כאן הוא שם דבר כמו שפירש רש"י לעיל פסוק ח', כלומר מרוב אנחותיה כבר יצא עליה שם של נאנחה. וצ"ב מדוע האנחה דווקא היא סימן האבלות והצער של כנסת ישראל, ולא הבכי והזעקה וכדו'. תשובה: נזכרת לימים רבים. וביאר בעל פה: דבכי וזעקה לא אפשר לקיים לימים רבים אבל אנחה נזכרים גם אחר ימים רבים ונאנחים. שאלה: ויש לעיין מדוע בשעת החורבן הגנה עליהם רק הזכות של בעלי הצדקות ולא הזכות של גומלי חסדים בגופם? תשובה: צריך חסד גם בגופו וגם בממונו. ובפעם אחרת ביאר בעל פה: עשו הרבה צדקה וכשעושים הרבה צדקה זה מועיל גם עבור חסד.

(נפשי בשאלתי)

ימי בין המצרים בבית רבינו מתוך תאור מיוחד שנכתב בספר בית אמי שכתבה בתו הרבנית ר. צביון תליט"א

בין המצרים – אבל וכמיהה

מ"ז בתמוז הורגשה בביתנו אווירה של אבל. אמנם לנו הבנות כבר היה חופש, וחברותינו נסעו לים, אולם אבא לא הרשה לנו לנסוע, באמרו כי אלו ימי אבל וסכנה. בימים אלו לא שרנו, לא קנינו בגד או נעליים ולא תפרנו בגדים חדשים. רק בגדים ישנים היינו מתקנות. עד לאחר תשעה באב סירבה אמא לדבר על התכניות ל'בין הזמנים' ולא השיבה על שאלות הנכדות, מה ואיך להתארגן.

בתשעה באב לא הדלקנו את האורות בבית, אלא העלינו אור קלוש על ידי מספר נרות. חושך שרר בית. הנחנו מזרנים על הרצפה, ואבא ישן כשאבן תחת לראשו. ביום זה, שבו אבא אינו יכול ללמוד אלא דברים המותרים, יש לו סדר מיוחד ללימוד כל הלכות אבלות וכדומה. בשנות ילדותינו היה מספר לנו ממדרשי החורבן.

בבית 'חיו' תמיד את הציפיה לגאולה: אחד מנכדי נולד בימי 'בין המצרים', ולקראת הגיעו לגיל שלוש שאלנו את אבא האם לעשות לו 'חלאקה' לפני שלושת השבועות או לאחר תשעה באב. אבא פסק מיד: "וודאי שלא לעשות לפני, כי אם המשיח יבוא יוכלו לספר אותו ביום שנולד".

כשהייתה אמא הולכת לנחם אבליים, הייתה אומרת שהנפטר הלך להביא את המשיח. אווירה זו, של ציפיה וכמיהה לגאולה, הקיפה אותנו כל העת, במשך כל השנה בכלל, ובימי 'בין המצרים' בפרט.

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

קרבה שנת השבע (י"ג)

סיוע כלכלי לשומרי השביעית (ב)

בשבוע שעבר פירסמנו כאן סיפור מופלא אודות הוראתו של רשכבה"ג מרן הגרא"ל שטינמן זצוק"ל, על גובה סכום התרומה שיש לתת עבור תמיכה בחקלאים השומרים שביטה.

מרן ז"ע התאמץ בכל יכולתו לסייע בגופו ובממונו עבור מצות השמיטה, מלבד מה שעורר את בני ביתו ונסע לחזק את החקלאים, הוא גם עמד על משמר השביעית כדי לסייע להם בכל מה שאפשר.

והנה עובדא נפלאה ששלח אלינו אחד ממקורביו, בו רואים בחוש את זהירותו הרבה כאשר מבקשים כסף מכלל הציבור, תודתו נתונה לו:

סיפר נכדו הגאון רבי שרגא ברלין מרבני ישיבת גאון יעקב:

רבינו מרן שליט"א מברך חקלאי שומר שביעית

כשהגעתי לביתו של זקני הגרא"ל זצ"ל בשנים האחרונות כשהי' קשה עליו הקריאה, ה' מונח על שולחנו מכתב [של ארגון המסייע לשומרי שביעית] [זה ה' שנה וחצי אחר שביעית שעשו מגבית לכיסוי הוצאות השביעית] ורבינו ז"ע שאל אותי מה מונח על השולחן אמרתי לו מכתב של ארגון המסייע לשומרי שביעית ושאלני מה כתוב שם אמרתי לו מה יכול להיות כתוב בטח שרוצים כסף... ושאלני מי הביא מכתב זה אמרתי לו ארגון פלוני, שעוזר לשומרי השביעית. ושאל מניה וביה 'וכי הארגון גברא הוא? והרי אין להם ידים'...

אמרתי לו כנראה שלחו עם אחד הגבאים שבבית פה, והצעתי לגשת ולברר... ואמר לי שאין צורך.

ואז אמר לי ושאל האם אוכל להקריא לו המכתב, וכשקראתי, זה היה מכתב שהם כתבו בקשה מהציבור שיתרום להם כסף וביקשו שמרן יחתום על זה, ואז מרן התפלא למה המכתב כ"כ ארוך, ואמר וכי זה גט שצריך י"ב שורות....

ואח"כ אמר עוד, מדוע מפחידים את העולם כאילו אם לא יתנו דווקא לארגון הזה העולם יחרב, וכי אי אפשר לבקש במתינות יותר...?

הגאון רבי שרגא ברלין שליט"א במחיצת מרן ז"ע

וה' צר לו השפה. ניסיתי לסנגר שזה כבר נה' השפה כאן, ולא נחה דעתו, (לאחר מכן שמעתי מבני הבית כי איני הראשון והיחיד שהקריא לו את המכתב, היות והראיה חלשה מבקש מכמה אנשים להקריא לו כדי לסמוך לגמרי שלא מסתירים דבר).

בעד אחרים צריך לסייע במעשה

פעם נודע לרבינו מרן החזון איש, כי גם אנשי קבוצת "גדרה" מתלבטים בקשיים לשבות בשנת השבע. הרב משה אויערבך, תיאר בפניו את קשייו הכלכליים של הקיבוץ בגדרה ושאל: מה יאכלו? ענהו רבינו: הרי זו שאלת התורה (ויקרא כ"ה, כ)... המשיך הר"מ אויערבך ושאל: "לא, אני שואל מה יאכלו?" כי בעד אחרים צריך לסייע במעשה! חיך רבינו החזון איש והפטיר: "אמנם כן, זה מותר לשאול!" ויעץ לשגר שליחים אל ה'כנסייה הגדולה' במרינבאד שיפרסמו בה את מצב שומרי השמיטה, והוא אף כתב להגרח"ע שיבוא לעזרת ה' בגבורים. (מעשה איש חלק א' עמוד ק"ד).

להקים ישיבה בשנת השמיטה

המשך הסיפור, על מסירות נפשו של החזון איש, פחות ידוע, גם הוא מובא בספר מעשה איש (ח"א עמוד ק"ד): ויהי בימים ההם, חורף תרצ"ז, נתברר שרבינו החזון איש סובל מדלקת התוספתן, והוצרך היה לנתחו. הניתוח שנעשה בו עבר בס"ד בהצלחה, והחששות מפני סיבוכים חדלו. באותו זמן, למרות חולשתו הגדולה, השתדל לזרז את החקלאים החרדים שיקבלו עליהם מעתה לשבות בשנה הקרובה, יהיה מה שיהיה לפי שכעת בתרצ"ז הוא הפרק להתברך "וצוית את ברכתי בשנה הששית..." אחד החברים בקיבוץ כפר סבא, ר' משה שנפלד, התעורר מקריאת רבינו ופרסם בעתון "קול ישראל", שחברי הקיבוץ קיימו וקיבלו עליהם לשמור שמיטה כהלכתה, ולא עוד, אלא תוקם ישיבה בקיבוץ לכל משך שנת השמיטה, והחברים יקדישו עיתותיהם אך ורק ללימוד התורה. הוא ביקש באותה קריאה מהציבור החרדי, לסייע עם החברים בקיבוץ שיוכלו לקיים דבר השמיטה קיום מלא ושלם.

תמונה נדירה של הר"ר משה שינפלד ז"ל (עומד לצד הגרב"ש שניארסון זצ"ל רה"י דטשעבין

תשובה לשאלה שנשאלה כאן בענין כתיבת שירת הבאר

תשובות רבות נשלחו למערכת ע"י תלמידי החכמים החשובים (וע"כ ייש"כ גדול) וצר המקום מלהביאם כאן ועוד חזון למועד. נסתפק בתשובה שקבלנו מהגאון רבי סיני הלברשטאם שליט"א רב ואב"ד שיכון ג' בני ברק וז"ל: בענין השאלה אמאי שירת הבאר לא נכתב אריח ע"ג לבנה, "ל דאריח ע"ג לבנה. שהוא מקום ריק, שם כאילו נכתב כל הניסים דלעתיד, דהיינו בשירת הים נמשך תמיד כמו ברפ"י בחולין (ז) שנבקע המים לפניו, וקשה פרנסתו של אדם כקרי"ס, פסחים (קיה). וגם תחיית המתים דלעתיד נלמד מהשירה (סנהדרין צא): וכן שירת האזינו שם נרמז הכל מה שיהי' בגלות בכלל ובפרט, כמבואר בקדמונים. משא"כ הנס בבאר שנפגשו ההרים (ברכות נב): ה' לשעתו לפני כניסתם לארץ ישראל. והגם שהשירה ה' גם על הבאר, והוא גם קיים כמובא שהאריה"ק נתן למה"ר חיים ויטאל ז"ל לשתות מבארה של מרים, מ"מ מכיוון שאפשר לראותה כדאיתא בשבת (לה). הרוצה לראות בארה של מרים וכו', לכן לא נכתב אריח ע"ג לבנה דהרי הכל גלוי.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585-7630585-1586 שלוחה-

קהילות 073-2757000-4310 שלוחה-